

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 684/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti súdneho exekútora [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 52Er/2598/2014 a jeho uzneseniam z 12. januára 2021 a 23. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci

1. Z ústavnej sťažnosti doručenej ústavnému súdu 30. júna 2021, doplnenej 6. júla 2021, vyplýva, že oprávnená [REDAKOVANÉ], sa návrhom z 2. apríla 2014 domáhala vymoženia istiny 450,62 eur s prísl. proti povinnému [REDAKOVANÉ] na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 50C/223/2012 z 10. septembra 2013. Okresný súd 12. júna 2014 poveril vykonaním exekúcie sťažovateľa. V inom konaní Okresný súd Bratislava I vyhlásil 12. septembra 2017 konkurz na majetok povinného (sp. zn. 8Odk/62/2017). Sťažovateľ sa žiadosťou z 27. septembra 2017 domáhal priznania trov exekučného konania v dôsledku zastavenia exekučného konania z dôvodu, že na majetok povinného bol vyhlásený konkurz podľa § 48 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“).

2. Okresný súd v poradí prvým napadnutým uznesením z 12. januára 2021 zastavil exekučné konanie a náhradu trov sťažovateľovi nepriznal. Okresný súd podľa § 8 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o ukončení niektorých exekučných konaní“) vo výroku I určil, že exekučné konanie proti povinnému sa zastavilo *ex lege* k 1. januáru 2020.

Podľa § 1 ods. 2 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní je exekučné konanie „stará exekúcia“. Z obsahu súdneho spisu bolo okresnému súdu zrejmé, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo sťažovateľovi doručené 24. júna 2014 a podľa § 3 ods. 1 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní uplynula rozhodná doba 5 rokov. Na predmetnú exekúciu sa nevzťahujú žiadne relatívne ani absolútne výnimky v zmysle zákona o ukončení niektorých exekučných konaní. Po účinnosti zákona o ukončení niektorých exekučných konaní okresný súd už nemohol rozhodnúť o zastavení exekučného konania proti povinnému v zmysle § 57 Exekučného poriadku. Sťažovateľovi náhradu trov exekúcie okresný súd nepriznal z dôvodu, že oprávnenému nebolo zaslané upovedomenie v stanovenej lehote [§ 6 ods. 2 písm. a) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní].

3. Okresný súd v poradí druhým napadnutým uznesením z 23. marca 2021 sťažnosť sťažovateľa proti predchádzajúcemu uzneseniu zamietol. Bol toho názoru, že súd správne rozhodol o zastavení starej exekúcie, ktorá bola zo zákona zastavená k 1. januáru 2020 podľa zákona o ukončení niektorých exekučných konaní, a tiež že podľa § 6 ods. 4 písm. a) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní exekútor nemá nárok na náhradu paušálnych trov, ak oprávnenému zaslané upovedomenie o zastavení exekúcie po uplynutí lehoty podľa § 5 ods. 3 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Podľa názoru sťažovateľa postup okresného súdu je nelogický a nemá žiadnu oporu v právnom poriadku. Ďalej uviedol, že dôvody na zastavenie exekúcie kvôli vyhlásenému konkurzu vznikli dávno predtým, ako bol účinný zákon o ukončení niektorých exekučných konaní. Okresný súd štyri roky nerozhodol o zastavení exekúcie z dôvodu vyhlásenia konkurzu na majetok povinného.

5. Na základe uvedeného sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhuje zrušiť napadnuté uznesenia a priznať náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu z 12. januára 2021:

6. Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti ústavnej sťažnosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto

súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, II. ÚS 734/2017).

7. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 373/2014).

8. Ako z ústavnej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ proti prvému napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť, o ktorej následne rozhodol okresný súd druhým napadnutým uznesením, preto právomoc okresného súdu na preskúmanie prvého napadnutého uznesenia okresného súdu v tejto časti vylučuje právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti. Vychádzajúc z uvedeného bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti prvému napadnutému uzneseniu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu z 23. marca 2021:

9. Konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 52Er/2598/2014 bolo skončené napadnutým uznesením okresného súdu z 23. marca 2021. Podstatou sťažovateľovej ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že postupom a napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým neboli sťažovateľovi ako poverenému súdnemu exekútorovi priznané trovy exekúcie, došlo k porušeniu ním uplatnených práv. Sťažovateľ namieta, že okresný súd neaplikoval na jeho vec správnu právnu úpravu.

10. Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním ústavnej sťažnosti považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). Je v právomoci všeobecného súdu

vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

11. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

12. Ústavný súd môže zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov týkajúcej sa trov konania len vtedy, ak by závery všeobecných súdov zahŕňali črty svojvôle a interpretácia a aplikácia príslušných právnych noriem by predstavovala extrémne vybočenie z pravidiel (IV. ÚS 248/08).

13. Podľa § 167f ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii ak bol vyhlásený konkurz, ide o dôvod, aby sa bez zbytočného odkladu rozhodlo o zastavení konania, v ktorom sa vymáha pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze alebo sa považuje za nevymáhateľnú. Výťažok z exekúcie, ktorý ešte nebol vydaný oprávnenému, exekútor po odpočítaní odmeny a svojich trov vydá oprávnenému.

14. Podľa § 48 zákona o konkurze a reštrukturalizácii na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú. Ak v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní už došlo k speňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, avšak výťažok ešte nebol vyplatený oprávnenému, výťažok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty a trovy konania sú pohľadávkou proti príslušnej podstate; ak je oprávneným veriteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok exekútor alebo iný vymáhajúci orgán vyplatí veriteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky, ako keby konkurz nebol vyhlásený.

15. Podľa § 6 ods. 1 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní trovy „starej exekúcie“ exekútora pozostávajú z trov exekútora, ktoré si pred zastavením starej exekúcie z prijatého alebo vymoženého plnenia oprávnene ponechal, a paušálnych trov vo výške 35 eur; ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa výška paušálnych trov o daň z pridanej hodnoty, ktorú je exekútor povinný platiť podľa osobitného predpisu. Na úhradu iných trov starej exekúcie, ako trov uvedených v prvej vete, nemá exekútor nárok.

16. Podľa § 6 ods. 4 písm. a) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní exekútor nemá nárok na náhradu paušálnych trov, ak oprávnenému zaslal upovedomenie o zastavení exekúcie po uplynutí lehoty podľa § 5 ods. 3.

17. Podľa § 5 ods. 3 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní upovedomenie o zastavení starej exekúcie zašle exekútor oprávnenému najneskôr do 120 dní od zastavenia starej exekúcie podľa tohto zákona. Ak ide o starú exekúciu, ktorá sa zastavuje ku dňu účinnosti tohto zákona,

upovedomenie o zastavení starej exekúcie zašle exekútor oprávnenému do 180 dní od nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

18. Podľa § 2 ods. 1 písm. d) zákona o ukončení niektorých exekučných konaní stará exekúcia sa týmto zákonom zastavuje, ak dôvod na zastavenie starej exekúcie vyplýva z osobitného predpisu upravujúceho konkurzné konanie; na tento účel platí, že stará exekúcia sa zastavila vznikom dôvodu na jej zastavenie.

19. Podľa § 8 ods. 2 zákona o ukončení niektorých exekučných konaní ak exekútor nezašle oprávnenému upovedomenie o zastavení starej exekúcie v lehote podľa § 5 ods. 3, súd mu aj bez návrhu uznesením uloží, aby upovedomenie o zastavení starej exekúcie vyhotovil a zaslal oprávnenému v určenej lehote, alebo súd uznesením určí, že došlo k zastaveniu starej exekúcie. Exekučné konanie sa končí právoplatnosťou uznesenia súdu o učení, že došlo k zastaveniu starej exekúcie.

20. Ústavný súd preskúmal sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorým mu okresný súd nepriznal náhradu exekučných trov. Okresný súd sa stotožnil s názorom vyššieho súdneho úradníka o určení zastavenia starej exekúcie, ktorá bola zo zákona zastavená k 1. januára 2020, teda od účinnosti zákona o ukončení niektorých exekučných konaní. Pretože sťažovateľ nevydal upovedomenie v zákonnej lehote, nevznikol mu nárok na náhradu paušálnych trov, čo okresný súd v napadnutom uznesení zohľadnil.

21. Vzhľadom na uvedené posúdil ústavný súd namietané rozhodnutie ako také, ktoré spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, nezistil v rámci jeho odôvodnenia svojvôľu alebo arbitrárnosť. Argumenty sťažovateľa, ak uprednostňuje pri jeho nárokoch proces spojený s dôsledkami konkurzného konania, nie sú nelogické, no prehliadať nemožno ani skutočnosť, že zákon o zastavení starých exekúcií pracuje aj s takýmto právnym stavom a explicitne v § 5 ods. 3 normuje príkaz exekútora (upovedomenie) aj vo vzťahu k takýmto exekúciám. Následne v § 8 ods. 2 upravuje aj sankciu spojenú s porušením tejto povinnosti. Niet pochybnosti, že zákon o zastavení starých exekúcií je neskorším predpisom rovnakej právnej sily ako zákonná úprava dopadajúca na konkurzy povinných osôb. Okresný súd sa v napadnutom uznesení s týmto vyrovnáva, a preto ústavný súd konštatuje, že medzi uznesením okresného súdu a základným právom sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet súvislosti ústavnoprávnej relevancie, ktorá by odôvodňovala prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

22. K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj v súvislosti s namietaným porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktorých porušenie sťažovateľ namietal len v súvislosti s argumentáciou o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Vo vzťahu k označenému základnému právu podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, ktoré malo byť postupom a rozhodnutím okresného súdu takisto porušené, ústavný súd musí konštatovať, že medzi týmto ustanovením, ktoré upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a namietaným rozhodnutím okresného súdu o náhrade trov exekúcie neexistuje žiadna príčinná súvislosť.

24. Vzhľadom na argumentáciu sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné poukázať (porov. IV. ÚS 286/2020) na svoj právny názor, podľa ktorého samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie.

25. Ústavný súd preto v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť vo vzťahu k v poradí druhému uzneseniu odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutými uzneseniami okresného súdu:

26. Ústavný súd už rozhodol, že porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v kontexte ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde predstavuje tzv. „iný zásah“ (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Uvedený právny názor je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok EŠLP z 3. marca 2009 vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05).

27. Ústavný súd považoval z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh za preukázané, že konanie na okresnom súde je právoplatne skončené uznesením okresného súdu z 23. marca 2021. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 30. apríla 2021. Je tak zjavné, že ústavná sťažnosť sťažovateľa podaná 30. júna 2021 už nemala potenciál naplniť zmysel a cieľ tohto inštitútu, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty spôsobeného právoplatne neskončenou vecou. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol aj v tejto časti pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2021

Robert Šorl
predseda senátu